



Riktlinjer

Riktlinje för tillämpning av bestämmelsen om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 25)

Dokumenttyp: Riktlinjer

Antaget av: Kommunstyrelse 2025-02-11 § 29

Senast reviderat: Kommunstyrelsen 2018-10-23, § 386

Giltighetstid: Tillsvidare

Diarienummer: KS 2024–1153

Dokumentansvarig: HR-chef

Adresserat till: Förtroendevalda

Tidpunkt för aktualitetsprövning: -

Relaterade styrdokument: Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 25)

Sökord: Pension, politiker, omställning, riktlinje

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	4
3	Huvudtext	4
3.1	Definitioner	4
3.2	Pensionsmyndighet	4
3.3	Ansökan om förmåner	4
3.4	Uppgiftsskyldighet	5
3.5	Information	5
4.	Omställningsstöd enligt OPF-KR 25	5
4.1	Aktiva omställningsinsatser	6
4.1.1	Beslut	6
4.1.2	Uppgiftsskyldighet	6
4.2	Omställningsstöd	6
4.2.1	Omfattning	6
4.2.2	Egen aktivitet	6
4.2.3	Intyg om egen aktivitet	7
4.2.4	Samordning med förvärvsinkomst	7
4.2.5	Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd	7
4.2.6	Retroaktiv utbetalning	7
4.2.7	Förlängt omställning	7
4.2.8	Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd	8
5	Pensionsbestämmelser enligt OPF-KR 25	8
5.1	Ålderspension	8
5.1.2	Små pensionsavgifter	8
5.1.3	Pensionsinformation	9
5.1.4	Ansökan	9
5.2	Efterlevandeskydd	9
5.2.1	Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd	9
5.2.2	Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd	9
5.3	Familjeskydd	9
5.3.1	Ansökan	9
6	Försäkringar	9

1 Inledning

Kommunfullmäktige antog 2018-11-06 den reviderade *Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd (OPF-KL 18)* som Sveriges kommuner och regioner tagit fram. En bärande tanke med OPF är att bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag. Riktlinjen utgår från den antagna bestämmelsen och ska läsas tillsammans med denna. I händelse av att lokala tillämpningar gjorts i Riktlinjen, så gäller dessa före skrivelserna i bestämmelsen.

2 Bakgrund

För kommunens förtroendevalda finns särskilda bestämmelser om pension och omställningsstöd (OPF-KR 25). OPF-KR 25 gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Linköpings kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag.

OPF-KR 25, PBF-KL och eventuellt tidigare gällande bestämmelser gäller med de förtydliganden och tolkningar som följer i detta kapitel.

3 Huvudtext

3.1 Definitioner

Med fritidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar mindre än 40 procent av heltid. Med deltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar mer än 40 procent av heltid. Med heltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid. Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

3.2 Pensionsmyndighet

Kommunfullmäktiges presidium är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa regler för förtroendevaldas pensions- och omställningsförmåner.

Förtroendevald är skyldig att underkasta sig de ändringar och de tillägg till pensionsbestämmelserna som fullmäktige beslutar.

3.3 Ansökan om förmåner

Ansökan om förmåner enligt PBF, OPF-KR 25 och eventuella äldre pensionsbestämmelser görs hos kanslienheten på Kommunledningsförvaltningen som handlägger ärendet. Ansökan ska inkomma enligt tidsangivelser nedan:

Ansökan	Senast inkommen
Aktiv omställningsinsats	Senast tre månader efter avgång från uppdraget
Ekonomiskt omställningsstöd	Senast tre månader efter avgång från uppdraget
Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	Senast tre månader efter att rätten till ekonomiskt omställningsstöd upphört. Ansökan avser ett års utbetalning
Pensionsutbetalning	Senast tre månader innan utbetalning

Ansökan ska vara skriftlig enligt anvisad blankett.

3.4 Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till samt beräkna förmåner.

Ansvaret för att lämna in sådana uppgifter ligger alltid på den förtroendevalda. Riktlinjen innehåller information om vilka uppgifter som den förtroendevalda ska bifoga till respektive ansökan. Ytterligare frågor besvaras av Kommunledningsförvaltningens kanslienhet som handlägger omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

3.5 Information

Kommunens förtroendevalda får årlig information enligt OPF-KR 25. Informationen organiseras av kanslienheten på Kommunledningsförvaltningen.

Minst en gång per mandatperiod arrangeras ett informationsmöte för kommunens förtroendevalda gällande pensionsbestämmelserna.

4. Omställningsstöd enligt OPF-KR 25

Omställningsstöd enligt OPF-KR 25 delas in i *omställningsstöd och aktiva omställningsinsatser*. Omställningsstöd och Aktiva omställningsinsatser kan komma ifråga för politiker som omfattas av OPF-KR 25. Omställningsbestämmelserna syftar till att omställningsstödet ska kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom eller liknande som avbrott i uppdragstiden.

4.1 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången

- innehar uppdrag om sammanlagt 40 procent i Linköpings kommun,
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i Linköpings kommun,
- inte har fyllt 67 år när hen lämnar sitt (sina uppdrag).

Förtroendevalda erbjuds möjlighet till aktiv omställningsinsats som leder till direkt ökad möjlighet till egenförsörjning. Insatserna kan pågå som längst tolv månader efter avgång.

4.1.1 Beslut

Handläggning och beslut om aktiva omställningsinsatser upp till och med ett prisbasbelopp fattas av kanslichefen efter inkommen ansökan från den förtroendevalda.

Pensionsmyndigheten beslutar om aktiva omställningsinsatser där kostnaden överstiger ett prisbasbelopp. Detta bör endast vara aktuellt i undantagsfall.

4.1.2 Uppgiftsskyldighet

Den som beviljats aktiva omställningsinsatser ska kunna styrka sitt deltagande på det sätt som kommunen fastställer.

4.2 Omställningsstöd

Möjlighet till omställningsstöd har den som vid avgången

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Linköpings kommun,
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen,
- inte har uppnått 67 år när hen lämnar sitt (sina uppdrag).

4.2.1 Omfattning

Den förtroendevalda har rätt till tre månaders omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda fyller 67 år.

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Uttaget av omställningsstödet kan inte skjutas upp.

4.2.2 Egen aktivitet

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med omställningsstöd. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna bestämmelse om särskilda skäl föreligger.

För att ha rätt till omställningsstöd krävs att den förtroendevalda

- är inskriven på arbetsförmedlingen, eller
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen, eller
- har ett nytt arbete.

4.2.3 Intyg om egen aktivitet

Den egna aktiviteten ska intygas av den förtroendevalda i samband med ansökan om omställningsstöd. Intyg bifogas till den inskickade blanketten.

Intyg ska även skickas in till kanslienheten på Kommunledningsförvaltningen varje halvår. Frågor om blanketter och intyg besvaras av kanslienheten. Om den förtroendevalda trots intygande inte uppfyllt vad som kan krävas som egen aktivitet kan den förtroendevalda bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet.

Beslut om återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

4.2.4 Samordning med förvärvsinkomst

Samordning sker under hela perioden som omställningsstöd utgår. Den förtroendevalda ska varje månad lämna inkomstuppgift. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor. Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

Inkomstuppgift lämnas till kanslienheten på Kommunledningsförvaltningen som handlägger ärendet.

4.2.5 Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan pensionsmyndigheten besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Pensionsmyndigheten kan också helt dra in omställningsstödet om den förtroendevalda dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i kommunen, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

4.2.6 Retroaktiv utbetalning

Maximalt tre månaders omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt. För att få retroaktiv utbetalning från första dagen ska ansökan göras inom tre månader efter avgångsstöd från uppdraget.

4.2.7 Förlängt omställning

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen,

- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid i kommunen,
- inte har fyllt 67 år.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan som tidigast betalas ut från 62 års ålder och i direkt anslutning till att omställningsstödet upphört. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda fyller 67 år.

4.2.8 Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Samma regler som för ekonomiskt omställningsstöd gäller även för förlängt ekonomiskt omställningsstöd, med följande undantag:

- Det förlängda omställningsstödet beviljas för ett år i taget.
- Inget fribelopp finns vid samordning med förvärvsinkomst.

Maximalt tre månaders förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

5 Pensionsbestämmelser enligt OPF-KR 25

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KR 25 gäller alla förtroendevalda med undantag av dem som vid tillträdet av uppdrag i Linköpings kommun

- har rätt att uppbära egenpension på grund av anställning.
- har rätt att uppbära egenpension enligt PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Linköpings kommun.
- har uppnått i LAS angivet nivå, för närvarande 69 års ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KR 25 ändå ska gälla och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Med egenpension på grund av anställning avses egenpension enligt PA-KL eller andra motsvarande äldre kommunala pensionsbestämmelser från anställning i kommunen.

5.1 Ålderspension

Kommunen sätter årligen av pensionsavgifter i nivå med OPF-KR 25, beräknade på den förtroendevaldas pensionsgrundande årsinkomst, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets utveckling.

5.1.2 Små pensionsavgifter

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontakt året efter intjänandet istället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp under 200 kronor utbetalas inte.

5.1.3 Pensionsinformation

Den förtroendevalda får information om sin ålderspension enligt OPF-KR 25, pensionsgrundande inkomst, avsättning av pensionsavgift och pensionsbehållning från pensionshandläggare, intranät och kommunens upphandlade pensionsadministratör.

5.1.4 Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av ålderspension senast tre månader före önskad utbetalning.

5.2 Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande. Efterlevandeskyddet kan väljas bort i samband med ansökan om ålderspension.

5.2.1 Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension, på samma blankett, ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.

5.2.2 Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av efterlevandeskydd. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

5.3 Familjeskydd

Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldas dödsfall.

5.3.1 Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av familjeskydd/efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

6 Försäkringar

GL-F grupplivförsäkring gäller för alla förtroendevalda som är hel- eller deltidssysselsatta med minst 20 procent sysselsättningsgrad.

TFA-KL trygghetsförsäkring vid arbetsskada gäller för förtroendevalda vid olycksfall, färdolycksfall, arbetssjukdom och smitta. Även fritidspolitiker omfattas av TFA-KL under sammanträde/förrättning och vid resa till och från sådan.